

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

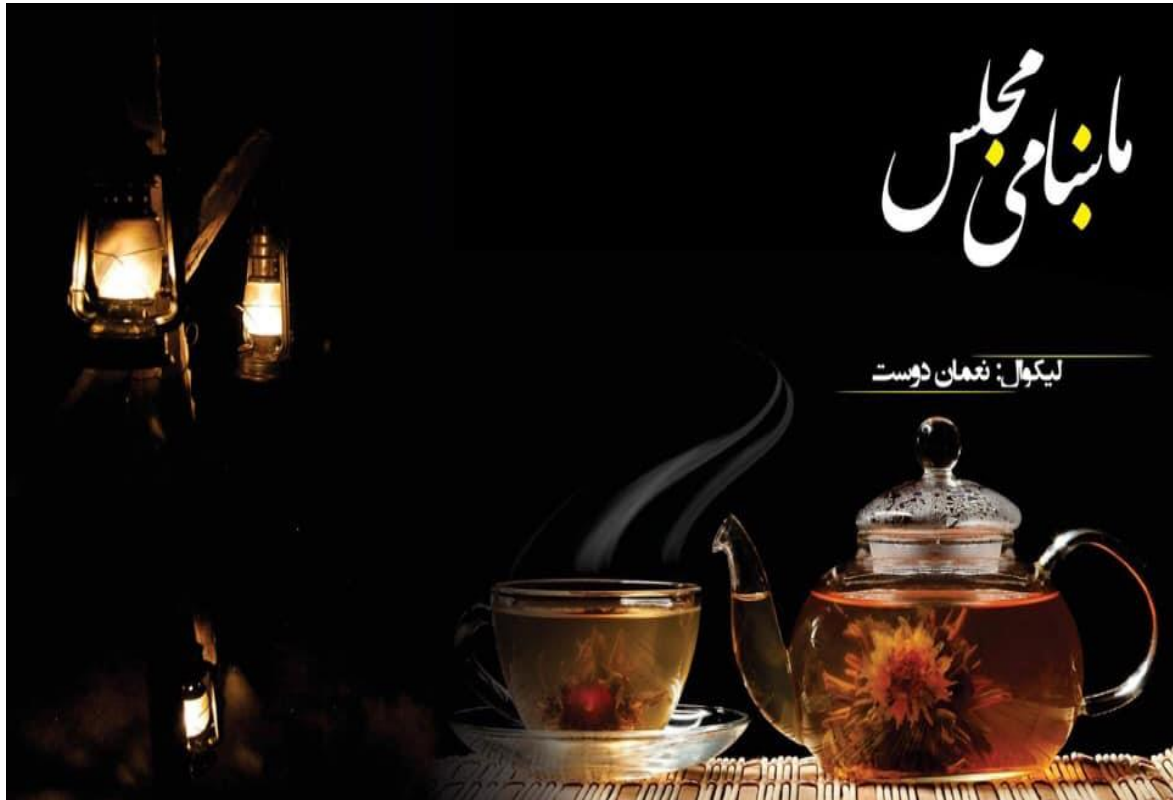
۲۰۲۲/۰۱/۰۵

پوهندوی آصف بهاند

نعمان دوست او «مابنامی مجلس» یې

(د کوربه او میلمه د زړه خواله)

دریمه برخه

«مابنامی مجلس» څنگه هنري شوی دی:

د «مابنامی مجلس» پر نوی ژانر چې هر څوک هر نوم رږدي، دا د هغوی کار دی؛ خو زه یې د ټولنیزو نیمگرتیاو د په نښه کولو او یادو نیمگرتیاوو ته د حلارو پیدا کولو یو نوی هنري ژورنالستیک ژانر گڼم چې د پاسنیو یادو دندو ترڅنگ د تاریخ، جغرافیې، سیاست، دود دستور او گڼو نورو موضوعاتو په باب معلومات هم په کې وړاندې شوي دي. نعمان دوست پاسنی کارونه د «مابنامی مجلس» په وړاندې کړو اته څلوبینت برخو کې د تشبیه، استعارې او

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

کنایې په ژبه، ښه په هنري مهارت او استادانه بڼه ترسره کړی دی، په ښکلو هنري انځورونو سره مطالب د داسې جملو په چوکاټ کې وړاندې شوی دی چې لوړ پیاوړنه هم په کې اېښودل شوي دي او د لویو درسونو حیثیت لري.

زه د خپلې پاسنی ادعا د ثبوت له پاره په «ماښامی مجلس کې د کارول شوو انځورونو څو بېلگې وړاندې کوم:»

- د ځنگلونو قاتلان (۲۶)،

- ستري مرغی (۲۶)،

- نهرو منتظرو بچيو به يې د خوشالی شور جوړ کړ (۲۶)،

- مجبورې نڅاگرې (۲۶)،

- ډير ځنډ وروسته يې سرې سترگې راپورته کړې (۲۶)،

- ډله - ډله ځوانان مو د ځنگلي او سمندري ژوو اذوقه شول (۲۶)،

- هغه د پريمانو خوړو او بو د څښتن وطن بچي، چې د يوه څاڅکي اوبو په ارمان چيغې وهلي. هغه له بدنه چې يې لمبې پورته کيدې او همدا نارې يې وهلي: **یک کم آب، سوختم!**

له دې سره يې داسې چيغه کړه، ما ويل که حجرې ته اور رانوت او دی هم وسوزيده. ما هم ورسره ښه په اخلاص بدرگه کړه. (۲۶)

- هسې نه داسې وخت راشي، چې د چای لپاره اوبه په لمر تودې کړو. (۲۷)،

- کاش، مور د نظامونو د پرزولو په ځای د هغوی اصلاح ته کار کړی وای. (۲۷)،

- که داودخان سپينه کودتاه نه وای کړې، سرې ته به لاره نه هواریده. (۲۷)

- ملايان پکې عربي ځکه کاروي چې خلکو ته خپل علميت وښيي. (۲۸)

- د چای اچولو شرا، له ذهني کشمکشه خلاص کړم. (۲۸)

- ډير اقتصادي شی دی، له يوې شيرينکې سره پوره چاپير تشيري. (۲۹)

- فقر له جگرې سره تړلی دی. (۲۹)

- تر ډيره حجره خاموشه وه، يو مياشي بنگيده. کله به ماته نږدې شو او کله ميلمه ته؛ خو پوهيده چې دواړو کې وينه نه ده پاتې، شرم به ورته ورغی، بيرته به پورته شو. (۲۹)

- بيا خو دې گيده سمه د درملو عمده فروشي ده. (۳۵)

- د منو د شنو باغونو په منځ کې د تور سرک ځليدا عجيبه كيف کاوه. (۳۶)

- ... ښايسته سرک، د موټرو ټاپرونو ته خپله غيږه پرانيستي وه. موټر ارام روان و او ما د خپل وطن له ساده حسنه خوندونه اخيستل. (۳۶)

- ... مور يوه کوچني دوکان ته ننوتلو. شيبه وروسته يو پلنگي جامپروالا، چې له سر او زني يې لکه د وزلوبې پهلوان د سمال راتاو کړی و، رانوت. د جامپر جیبونو کې يې د مرغیو لکې ښکاريدې. له يوه جيبه يې کوتره، له بل هيلی او له بل يو ښکاري مرغه راوويست. ما ويل دا جیبونه دي که د گوانتانامو زندان پنجرې، د مرغیو ساه په تنگ نشي، مري نشي. خو هغه ډاډ راکړ. (۳۹)

- ... دا تپه له مخروبو او کنډوالو ډکه ده؛ خو هره کنډواله يې په پټه خوله او په حسرت د تير برم کيسې کوي. (۴۰)

- ... هغه ملتونه خو لا پسي پايمال وي چې خپلو کې يو بل پسي ډک توپک گرځوي. (۴۲)»

داسي هم شوي چې د ځينو مجلسونو له هرې جملې او هر توري سره مې اوبسکې تويې کړي او په لوستلو سره يې د هماغو ناخوالو په دایره کې درېدلې يم چې نعمان دوست انځور کړې دي.

د «مابنامی مجلس» ټولې برخې مې له پیل نه تر اته څلوربشتمې برخې پورې، په پوره دقت سره لوستلې دي. په فیسبوک کې د دې لړۍ کامنتونه هم له نظره تېروم، د شپږویشتمې برخې (دا برخه د ۲۰۲۱ کال د سپتمبر پر اوه ویشتنه خپره شوې ده) په کامنتونو کې د راغلو اسنادو له مخې چې د دوست صاحب د لیکنو دا لړۍ کوم ځوان (خلیل الله توحید یار صافی – Khalilullah Tawhidyar Sapi) د دوست صاحب د دې لیکنو د ژباړې ژمنه کړې ده. هغه په خپل کامنت

کې داسې لیکلي دي:

«قدرمن استاد خدای تاسې سره د دې بادرکه میلمه ژوندي او باعزته لري. انشاءالله دا لړۍ خو ډیره خوندوره او له هنرونه ډکه ده. که دې اجازت وي چې زه د ټولې ژباړه ژمنه وکړم او کتابگوټی به ترې جوړ کړو. هغه د تیر مابنام مجلس خو هم درې ته وژباړل شو.»

دا ډېر ښه کار دی، خو خدای دې وکړي چې د دوست صاحب د لیکنې ټول نزاکتونه مراعات او وي ژباړلی شي او د ټولو هغو تشبیهاتو، استعارو، کنایو او معلوماتو حدود په ژباړه کې هېر نه کړي.

نعمان دوست د «مابنامی مجلس» په ټولو برخو کې په ډېره ساده، عام فهمه او کلیوالي ژبه د ټولني عیبونه او د فساد ډولونه په نښه کوي، دا بېلگه يې په اته ویشتمه برخه کې وړاندې کړې ده:

«ته د وطن لویو لارو ته وگوره، څومره په لږ وخت کې وېجاړې شوې. ته د ښار سړکونو ته وگوره، څومره ژر خراب شول. دا ځکه چې دلته له همدې الهي حکم څخه سرغړونه وشوه. که څه هم په لویو لارو کې د لوړ تناژ تلي درول شوي وي چې وزن کنټرول او له مجاز (قانوني) وزن پورته وزن ته اجازه ورنکړي؛ خو تله کې مفسدینو غدر وکړ. زیات وزن يې کم حساب کړ او زموږ ملي شتمنی يې را وېجاړې کړې. ته وگوره؛ د سړکونو او پلونو په جوړولو کې د شگو، قیر، سیخانو، وسپنو او نورو موادو اندازه معلومه وي؛ خو خیانت يې وکړ. له معیاره ټیټ او کم مواد يې وکارول، نتیجه دا شوه چې د سوال په پیسو جوړې ټولگټې پروژې له جگړو وروسته دغه شان خیانتونو وېجاړې کړې او...»